

Каралды
гуманитар МБ утырышында
житэкче Р.Р.Вәлиева
Беркетмә № 1. 31.08. 2020 ел.

Килешенде
укыту-тәрбия эшләре буенча директор
урынбасары Л.М.Леонтьева
31.08. 2020 ел.

Расланды
Мәктәп директоры Р.И.Солягина
Боезык №74-о от 31.08. 2020 ел

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе
“Нармонка урта гомуми белем мәктәбе”

Югары квалификацион категорияле татар теле һәм әдәбияты укытучысы
Вәлиева Рәмзия Рәстәм кызының 6-б сыйныфы өчен 2020 – 2021 нче уку елына
туган (татар) теленнән эш программасы

Тематик - укыту планы

Предмет: татар теле

Класс: 6

Укытучы: Вәлиева Р.Р.

Сәгатьләр саны:

барлыгы – 70 сәгать; атнага - 2 сәгать.

1. Программа: Программа Рус мәктәпләрендә укучы татар балаларына татар теле: үрнәк гомуми программа (V – IX сыйныфлар (төзүчеләр: Ф.Ф.Харисов, Ч.М.Харисова, Г.Р.Шакирова К а з а н- 2013)).

ПРИМЕРНАЯ РАБОЧАЯ ПРОГРАММА учебного предмета «Родной (татарский) язык» для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке. Авторы: Ф.Ф.Харисов, Ч.М. Харисова, Г.Р. Шакирова. Одобрена решением федерального учебно-методического объединения по общему образованию (протокол от 16 мая 2017 г. № 2/17)

Дәреслек: Татар теле, 6 нчы класс, Н.В. Максимов, М. З. Хәмидуллина, Рус телендә гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен). Казан” Татарстан китап нәшрияты”. 2015 ел.

6 класс

АҢЛАТМА ЯЗУЫ

Программа түбәндәге дәүләт документларына нигезләнеп язылды:

1 “Мәгариф турында” РФ һәм РТ Законнары.

- Федеральный закон от 29.12.2012г. №273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»,
- «Федеральный базисный учебный план, утвержденный приказом Министерства образования Российской Федерации от 09.03.2004г. №1312»,
- Федеральный государственный образовательный стандарт основного общего образования, утвержденный приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 17.12.2010г. №1897»
- «Порядком организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам – образовательным программам начального общего, основного общего и среднего общего образования, утвержденным приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 30.08.2013г. № 1015»
- Образовательная программа основного общего образования муниципального бюджетного общеобразовательного учреждения в соответствии с ФГОС ООО МБОУ Нармонской СОШ (утверждена приказом № 70-о от 29.08.2015 г.; внесены изменения: приказ №79_о от 27 августа 2016 г.; приказ № 118_о от 23.10. 2017 г.)

2. Образовательная программа основного общего образования муниципального бюджетного общеобразовательного учреждения в соответствии с ФГОС ООО МБОУ Нармонской СОШ (утверждена приказом № 70-о от 29.08.2015 г.; внесены изменения: приказ №79_о от 27 августа 2016 г.; приказ № 118_о от 23.10. 2017 г.)

3. Программа Рус мәктәпләрендә укучы татар балаларына татар теле: үрнәк гомуми программа (V – IX сыйныфлар (төзүчеләр: Ф.Ф.Харисов, Ч.М.Харисова, Г.Р.Шакирова К а з а н- 2013)).

ПРИМЕРНАЯ РАБОЧАЯ ПРОГРАММА учебного предмета «Родной (татарский) язык» для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке. Авторы: Ф.Ф.Харисов, Ч.М. Харисова, Г.Р. Шакирова. Одобрена решением федерального учебно-методического объединения по общему образованию (протокол от 16 мая 2017 г. № 2/17)

4. Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы МБОУ “Нармонка урта гомуми белем мәктәбе”нең 2020-2021 нчы уку елына “Укыту планы” (Принято решением педсовета, протокол №8 от 27 августа 2020 года и утвержденного приказом №73-о от 27.08.2020 г.)

5. Федераль дәреслекләр исемлеге (федеральный перечень учебников, рекомендуемых к использованию при реализации имеющих государственную аккредитацию образовательных программ начального общего, основного общего, среднего общего образования (Список учебников МБОУ Нармонской средней общеобразовательной школы Лаишевского муниципального района Республики Татарстан на 2020-2021 учебный год (Принято решением педсовета, протокол №8 от 27 августа 2020 года и утвержденного приказом №73-о от 27.08.2020 г.)

Рус телендә белем бирү мәктәбендә 6 классында татар балаларына татар теле укытуның максаты:

Укучыларда ана телен өйрәнүгә кызыксыну, аның аркылы башка телләрне дә өйрәнү теләге уяту; үз милләтенә, аның мәдәни үзенчәлекләренә, горел-гадәтләренә, ана теленә мөхәббәт тәрбияләү; шулар аркылы башка милләтләргә, аларның горел-гадәтләренә, мәданиятләренә ихтирам уяту. Балаларда туган телгә, аның яңгырашына, сүзлек байлыгына карата кызыксыну уяту. Тел күренешләрен аңларга, эзлекле фикер йөртәргә өйрәтү. Фәнни-тикшерү эшчәнлегә алып баруга мотивация тудыру, проект эшләрен башкаруны дөрес оештыру. Тел берәмлекләрен урынлы кулланып, бәйләнешле сөйләм тудыру өстендә эшләү, аралашу компетенциясе булдыру.

Бурычлары:

- укучыларда, туган телгә сакчыл караш тәрбияләү;
- укучыларның сөйләм эшчәнлеген һәм фикерләү сәләтен, төрле шартларда әдәби телдә дөрес аралаша белү күнекмәләрен үстерү;
- татар теленң фонетик төзелеше, орфоэпик, орфографик нормалары турында белем бирү;
- телнең лексик байлыгын анализлый, күрә, таба белү сәләтен, осталыгын булдыру, үстерү, сүз байлыгын арттыру;
- татар теленң сүз ясалыш мөмкинлекләрен үзләштерү, гамәли кулланылышка кертү;
- алынган белемне һәм осталыкны тормышта максатчан кулланырга өйрәтү;
- сүзлекләр, дәрәжәлек, өстәмә һәм белемә әдәбият белән эш итү, уку, язу күнек-мәләрен камилләштерү;
- үз милләтенә, теленә хөрмәт белән карау, шулай ук татар теле аша башка милләт вәкилләренә, аларның рухи мирасына мөхәббәт хисе тәрбияләү.

Белем дәрәжәсенә таләпләр:

- фонетик, сүз ясалышы һәм лексик закончалыкларны күрә белү;
- сүзгә катлаулы тел берәмлегә буларак бәйләүгә ирешү;
- төрле тип сүзлекләрнең төзелү принциптарын үзләштерү;
- татар теленң сүз ясалыш ысулларын танып һәм аера белү;
- укылган текстның эчтәлеген аңлау;
- укылган текстка үз мөнәсәбәтләрен белдерү;
- укылган текстка бәйле рәвештә телдән һәм язмага фикер белдерү;
- сыйныфташлары һәм укытучы белән фикер алышу, үз фикерен дәлилли белү;
- тәкъдим ителгән темага телдән һәм язмага бәйләнешле текст төзү.

Күнекмәләргә таләпләр:

Фонетикабуенча.

1.Сүз һәм тартык авазларның классификациясен, аларның үзгәрешләрен белү. Сингармонизм законын, аңкау һәм ирен гармониясе үзенчәлекләрен сөйләмдә дөрес куллану.

2. Татар телендә ижек калыплары, сүзләрне дөрес басым белән әйтү. Жөмлэләрдә логик басымны дөрес билгеләү, тиешле интонация белән сөйләү.
3. Аваз һәм хәрефләрне аера белү. Алфавитны истә калдыру.
4. Сүзләргә фонетик анализ ясау.
5. Орфоэпик сүзлекләрдән файдалану.

Лексика һәм фразеология буенча.

1. Татар телендә сүзлек составының килеп чыгуы, кулланылу өлкәсе һәм кулланылу активлыгы буенча бәяли белү.
2. Сүзләрне һәм фразеологизмнарны урынлы куллану, аларның мәгънэләренә аңлатма бирә белү. Синоним, омоним, антоним сүзләрне дөрес куллану.
3. Төрле типтагы сүзлекләрдән файдалана белү.

Сүз төзелеше һәм сүз ясалышы буенча.

1. Сүзләрнең мәгънәле кисәкләренә аңлатма бирә белү. Тамырдаш сүзләр табу. Сүзләрне төзелеше һәм ясалышы буенча тикшерү.
2. Татар телендә сүзләрнең ясалыш ысулларын белү.

Морфология буенча.

1. Сүз төркемнәрен лексик-грамматик мәгънәсе, морфологик һәм синтаксик билгеләре буенча аера һәм аларны таный белү. Морфологик анализ ясау.
2. Өйрәнелгән сүз төркемнәре белән жөмлэләр һәм текстлар төзү. Сүз төркемнәренә төрле ысуллар белән ясалышын белү.

Синтаксис буенча.

1. Сүзтөзмәләргә, гади жөмлэләргә синтаксик анализ ясый белү.
2. Сүзтөзмәне жөмләдән аера белү. Сүз төркеме белән жөмлә кисәген дөрес билгеләү.
3. Жөмләдәге сүз тәртибен билгеләү.

Пунктуация буенча.

Жөмлә һәм текстта тыныш билгеләре куелырга тиешле урыннарны дөрес табу. Бирелгән жөмлә һәм текстта куелган тыныш билгеләренә аңлатма бирү. (өйрәнгәннәренә).

Сөйләм эшчәнлеге буенча.

1. Укучыларның үз тәҗрибәләреннән чыгып, диалогик һәм монологик сөйләм оештыра белүе.
2. Укыган яки тыңлаган текстның эчтәлеген сөйләү, планын төзү.
3. Бирелгән план буенча иңшә язу.
4. Әдәби геройларны сурәтләп бирү.

5. Каралган спектакль буенча хикәя төзү(телдән яки язмача).
6. Прграмма буенча укылган китапның эчтәлеген сөйләү яки язу, үз фикереңне белдерү.
7. Якын дустаныңа яки туганыңа хат язу.
8. Стилистик хаталары булган жөмлэләрне яки текстны төзәтү.
9. Татарчадан русчага яки русчадан татарчага тәржемә итү күнегүләре эшләү.

Телдән һәм язма сөйләм осталыгы һәм күнекмәләре булдыру:

- жөмлэләр төзәргә өйрәтү, бәйләнешле сөйләм үстерү өстендә, сөйләм күнекмәләрен барлыкка китерү юнәлешендә эшләү;
- план нигезендә кечкенә хикәя төзи белү;
- репликага нигезләнеп, логик бәйләнешле диалог төзи белү;
- дәрәҗәсе уку һәм язу күнекмәләре булдыру, тасвирлама, хикәяләү, фикер йөртүне активлаштыруга этәргеч булырлык текстлар төзү күнекмәләрен ныгыту;
- сочинение, изложение язарга өйрәнү;
- укучыларда татар мәдәниятенә караган мәгълүматларны үстерүгә ирешү;
- картина буенча сочинение язу күнекмәләре булдыру;
- проектлар төзү күнекмәләрен ныгыту.

Уку фәненең уку планында тоткан урыны

Укыту-тәрбия эше рус телендә алып барыла торган мәктәпләрдә татар балаларына татар телен өйрәтү үз телләрен өйрәнүгә кызыксыну, омтылыш уяту, мөхәббәт хисләре тәрбияләүдә әһәмиятле роль уйный.

Укыту планында 6 нчы сыйныфта татар теленнән атнага 2 сәгать вакыт бирелә. Татар теле дәрәҗәләре өчен эш программасы 2 сәгать исәбеннән 70 сәгатькә төзелде.

Укытуның көтелгән нәтижәләре

Шәхескә кагылышлы нәтижәләр:

- шәхеснең эхлакый-рухи сыйфатларын камилләштерү;
- милли горурлык, гражданлык хисләре формалаштыру;
- эхлак нормаларын, җәмгыятьтә яшәү кагыйдәләрен үзләштерү;
- күршенә ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү;
- үз алдыңа максат кую, аңа ирешү юлларын эзләү;
- уңышларыңа яки уңышсызлыкларыңа, аларның сәбәпләренә дәрәҗәсе бәя бирү;
- - индивидуаль эшчәнлек стилин формалаштыру;
- төрле мәгълүмат чараларын (сүзлекләр, Интернет ресурслар һ.б.) танып-белү һәм аралашу вакытында куллану;

- актив, мөстәкыйль, ижади фикер йөртүче, фәнни-тикшеренү эшчәнлеген башкара алырлык шәхес буларак формалашуны дәвам итү;
- үзең алган белем күнекмәләрен тормышның төрле шартларында куллана белергә өйрәнү.

Метапредмет нәтижеләр

Танып-белү гамәлләре:

- танып-белү юнәлешендәге максатларны билгеләү;
- укучының үз эшчәнлеген мөстәкыйль рәвештә оештыра
- белүе, баяләве, үзенең кызыксынучанлык өлкәсен билгеләве;
- мөстәкыйль рәвештә теманы, куелган проблеманы ача белү, фикер йөртү;
- уку мәсьәләсе тирәсендә логик фикерләү;
- фикерләүдә логик чылбыр төзү;
- тема тирәсендәге төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру;
- төрле мәгълүмат чаралары белән эшли, кирәкле мәгълүматны таба, анализлый һәм үз эшчәнлегендә куллана белү;
- фонетик анализ ясау күнекмәләре булдыру;
- сүз ясалыш ысулларыннан файдаланып сүзләр ясый белү, сөйләм эшчәнлегендә алардан дөрес һәм урынлы файдалана белү;
- телне әдәбият, рәсем һәм музыка сәнгате белән бәйләп, сүз сәнгатенең кыйммәтен күрсәтү, матурлыкны танырга өйрәтү;
- тел берәмлекләренең әдәби әсәр тудырудагы ролен билгеләү;
- татарчадан русчага, русчадан татарчага тәржемә итү юлы аша фразеологик берәмлекләренең эчтәлегендәге фәлсәфәне үзләштерү.

Коммуникатив УУГ

- тыңлый белү;
- диалог төзүдә һәм коллектив фикер алышуда катнашу;
- сыйныфташлары һәм укытучы белән уку эшчәнлеген оештыруда хезмәттәшлек итү;
- төрле фикерләргә исәпкә алып эш итү;
- үз фикерен дәлилли белү, тормыштан мисаллар китерү;
- төрле җавапларны тыңлау, чагыштыру, нәтиҗә ясау;
- үз фикерен тулы һәм төгәл итеп әйтә белү;
- күмәк эш вакытында уртак фикергә килү;
- мәгълүмат туплауда үзара хезмәттәшлек итүдә инициативасы күрсәтү;

- укылган текстлар буенча сораулар бирә алу;
- бирелгән текстларның дәвамын үзлектән сөйләп карау,фикер әйтү автор фикере белән чагыштыру;
- үз эшен контрольдә тоту, сыйныфташларына ярдәм итү;
- коммуникатив күнекмәләрнең кеше тормышындагы ролен билгеләү;
- үз фикерләрен телдән һәм язмача җиткерә белү;
- башкаларны тыңлый, киңәш бирә белү;
- сыйныфташлары каршында төрле темаларга, башкарылган проектлар буенча чыгыш ясау;
- иптәшенең гамәлләрен бәяләү, күрше белән хезмәттәшлек итү.

Регулятив УУГ:

- дәресең проблемасын (тема) һәм максатларын мөстәкыйль формалаштыру;
- проблеманы аңлап гипотеза чыгару, үз фикереңне дәлилләр китереп раслый белү, телдән (диалогик, монологик) һәм язма сөйләмдә сәбәп-нәтижә бәйләнешен аерып алу, нәтижеләрне формалаштыру;
- максатка ирешү юлларын билгеләү;
- үз эшчәнлегеңнең нәтижәле булуына ирешү, үз эшчәнлегеңне контрольгә алу;
- укытучы белән бергәләп, үз эшен, иптәшләренең җавапларын бәяләү;
- кагыйдә, күрсәтмәләрне истә тоту һәм аларга ияреп гамәлләр кылу;
- эшлängән эшкә бәя бирү, сыйфатын һәм дәрәжәсен билгеләү.

Предмет нәтижеләр:

- фонетик, сүз төзелеше һәм лексик берәмлекләр белән эш итүне ныгыту;
- исем, орфоэпик һәм орфографик кагыйдәләргә үзләштерү, гамәли куллана белү;
- сүзләр лексик мәгънәсен билгели һәм сөйләмдә урынлы куллана белү;
- тел материалы белән логик фикерләүне сорый торган эш төрләрен башкару;
- телнең сүзлек составын куллану өлкәсе, активлыгыннан чыгып урынлы файдалану;
- сүзләрнең төзелешен һәм ясалышын тикшерү;
- бирелгән темаларга, тормыштан алган фикер-карашларга, хис-кичерешләргә ни-гезләнәп, кечкенә хикәяләр язу;
- укучыларны ижади эшчәнлеккә тарту, проект эшләре белән кызыксындыру

Укучыларның әзерлек дәрәжәсенә төп таләпләр.

Укучылар үзләштерелергә һәм камилләштерелергә тиешле осталык һәм күнекмәләр.

Уку эшчәнлеген оештыра белү юнәлешендә	Китап, өстәмә мәгълүмат белән эш итү	Фикерләү белән бәйлә күнекмәләр	Телдән һәм язма сөйләм үстерү һәм аралаша белү юнәлеше
1. Уку мәсьәләләрен мөстәкыйль билгеләү 2. Уку операцияләрен планлаштыру. 3. Белем алуның рациональ ысулларын сайлау. 4. Үз –үзең контроль ясауның төрле формаларын үзләштерү. 5. Мөстәкыйль белем алу буенча эш башлау.	1. Дәреслек белән эш итә белү. 3. Этнокультура өлкәсенә караган сүзләр булган текстны аңлап уку. 4. Текстта очраган таныш сүзләргә таянып, яңа сүзләрнең мәгънәсен төшенү. 5. Текстны сәнгатьле итеп укыгач, сорауларга җавап бирү. 6. Эчтәлекне аңлап, тиешле тизлектә, дөрес уку: - уку елы башында-75-85 сүз - уку елы ахырында-85-95 сүз 7. Сүзлекләрдән файдалана белү, белешмә әдәбият белән системалы эшләү.	1. Уку мәсьәләсен куя белү. 2. Яңа теманы аңлауга мотив тудыру. 3. Танып белү активлыгын үстерү. 4. Төшенчә, термин, кагыйдә, закончалыкларны аңлап кабул итү күнекмәсен булдыру. 5. Грамматик анализ төрләрен үзләштерә башлау: - мөстәкыйль сүз төркем-нәренә морфологик анализ; - ярдәмлек сүз төркем-нәренә морфологик анализ; 6. Тикшеренү ысуллары: - модельләштерү;	1. Телдән сөйләм: - Кагыйдәләргә аңлап эзлекле сөйли белү күнекмәсе; - Сорауны формалаштыра белү һәм тулы җавап бирә белү күнекмәсе; - Тәржемә итү күнекмәсе. 2. Язма сөйләм: - күчереп язу; - фикер йөртү элементлары кертәп, эзер план буенча бирелгән темага сочинение язу- 5 (1) - катлаулы план буенча изложение язу- 5 (2) уку елы башында 140-160 сүзле текст (язма күләме 85-95 сүз) уку елы ахырында 160-190 сүзле текст (язма күләме 95-105 сүз);

		-охшатып эшләү. 7. Логик алымнардан чагыштыру, анализ, гомумиләштерү, нәтижә ясау күнекмәләре булдыру.	-сүзлек диктаны – 18 -25 сүз -контроль диктант- 2 (55-65 сүз); -эш кәгазьләре язу (акт һәм расписка)
--	--	---	--

Эш программасының эчтәлегә

Укыту планында 6 нчы сыйныфта татар теленнән атнага 2 сәгать вакыт бирелә. Татар теле дәрестәрен тематик планлаштыру Татарстан Республикасы Мәгариф һәм Фән министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән “Рус мәктәпләрендә укучы татар балаларына татар теле: үрнәк гомуми программа”га (V – IX сыйныфлар (төзүчеләр: Ф.Ф.Харисов, Ч.М.Харисова, Г.Р.Шакирова К а з а н- 2013)), Татар теле, рус телендә гомуми белем бирү оешмаларының 6 нчы сыйныфы өчен уку әсбабына (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар) (Н.В. Максимов, М.З.Хәмидуллина Казан, Татарстан китап нәшрияты, 2015) нигезләнеп төзелде. Укыту планы 35 атнасына исәпләнгән. Татар теленнән 70 сәгать үткәрү планлаштырыла.

№	Төп бүлекләр	Барлыгы	Белем һәм күнекмәләр	Теоретик материал	Кабатлау	Бәйләнешле сөйләм үстерү
1	5 сыйныфта үткәннәрне кабатлау.	3	- фонетика, тамырга кушымчалар ялгану, жөмлө кисәкләр; әйтү максаты буенча жөмлө төрләр; синонимнар, антонимнар, омонимнар, сүз ясалышы.		2	1
2	Морфология турында гомуми мәгълүмат	1	-	1		-
3	Исем.	15	- сүз төркемнәре турында төшенчә, исем, ялгызлык һәм уртаклык исемнәре, исем ясагыч кушымчалар, исемнәрнең ясалышы, исемнәрнең берлек һәм күплек саны, исемнәрнең килеш белән төрләнеше, исемнәрнең тартым белән төрләнеше, тартымлы исемнәрнең килеш белән төрләнеше, алынма исемнәрнең төрләнеше һәм әйтелеш үзенчәлекләре, исемнәрнең жөмләдә кулланылышы, исемнәргә морфологик, морфологик-синтаксик анализ ясау;	9	1	5

4	Сыйфат.	9	<ul style="list-style-type: none"> - сыйфат турында төшенчә, асыл һәм нисби сыйфатлар, сыйфатларның ясалышы, сыйфат дәрәжәләре, сыйфатларның исемләшүе, сыйфатларның жөмлэдә кулланылышы, сыйфатларга морфологик, морфологик-синтаксик анализ ясау; 	6		3
5	Сан	12	<ul style="list-style-type: none"> - сан турында төшенчә, саннарның ясалышы, гарәп һәм рим цифрларының кулланылышы һәм язылышы, сан төркемчәләре: микъдар саны, тәртип саны, чама саны, бүлем саны, жыю саны, саннарның жөмлэдә кулланылышы; 	9	1	2
6	Рәвеш.	12	<ul style="list-style-type: none"> - рәвеш турында төшенчә, рәвешләрнең ясалышы, рәвеш дәрәжәләре; - рәвеш төркемчәләре: саф рәвешләр, урын рәвешләре, вакыт рәвешләре, охшату-чагыштыру рәвешләре, күләм-чама рәвешләре, сәбәп-максат рәвешләре, рәвешләрнең жөмлэдә кулланылышы, рәвешлэргә морфологик, морфологик-синтаксик анализ ясау; 	10		2
7	Алмашлык	16	<ul style="list-style-type: none"> - алмашлык турында төшенчә, - алмашлыкларның төркемчәләре: зат алмашлыклары, тартым алмашлыклары, күрсәтү алмашлыклары, билгеләү алмашлыклары, билгесезлек алмашлыклары, юклык алмашлыклары; - кайбер алмашлык төркемчәләренен килеш белән төрләнеше; алмашлыкларның жөмлэдә кулланылышы, алмашлыкларга морфологик, морфологик-синтаксик анализ ясау; 	11	1	4
8	6 нчы сыйныфта үткәннәрне кабатлау Йомгаклау	2			2	-
	Барлыгы	70		46	7	17

Өстәмә методик кулланма.

1. Татар теле. 6 нчы сыйныф. Рус телендә гомуми белем бирү оешмалары өчен УКУ ЭСБАБЫ (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) Казан Татарстан китап нәшрияты, 2015.
2. Н.В. Максимов, М.З. Хамидуллина. Рус телендә белем бирүче мәктәптә татар балаларына ана теле укыту , 6 нчы сыйныф. Укытучылар өчен методик кулланма. Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2007)

Өстәмә әдәбият һәм ИР:

1. Максимов Н.В. Урта мәктәптә татар теле укыту: Фонетика. Морфология: укытучылар өчен методик кулланма. – Казан: “Мәгариф”, 2004.
2. Диктантлар жыентыгы: Татар урта гомуми белем бирү мәктәпләренең 5-11 нче сыйныфлары өчен. Укытучылар өчен кулланма/З.Н.Хәбибуллина, Г.Ш.Нәбиуллина. – Казан: Мәгариф, 2006.
3. Татар теленнән диктантлар һәм изложениеләр жыентыгы: Татар урта гомуми белем бирү мәктәбенең 5-11 сыйныфлары өчен. Укытучылар өчен кулланма/Н.В.Максимов, С.М.Трофимова, М.З.Хамидуллина. – Казан: Мәгариф, 2005
4. Татар теленнән күнегүләр һәм тестлар. – Казан: Яңалиф, 2006
5. Бердәм республика имтиханына әзерләнү өчен ярдәмлек. Татар теле. – Казан: РИЦ “Школа”, 2008
6. Татар теле. Бердәм республика имтиханына әзерлек өчен кулланма. – Казан: РИЦ “Школа”, 2007
7. Татар теленнән тестлар: Уку-укыту ярдәмлеге/Н.В.Максимов. – Казан: Мәгариф, 2008
8. Н.В.Максимов, С.М.Трофимова, М.З.Хамидуллина . Татар теленнән дидактик материаллар. 5-7 класслар өчен
9. Харисов Ф.Ф., Харисова Ч.М. Татар теленнән күнегүләр жыентыгы һәм тестлар. – Казан: “Яңалиф”, 2006.
10. Татар телендә тыныш билгеләре. – Казан: “Мәгариф”, 1995.
11. Мәктәптә татар телен укыту методикасы. – Казан: Мәгариф, 2004.
12. Р.Р.Шәмсетдинова Татар теле Күнегүләр. Анализ үрнәкләре. Тестлар. – Казан. Татарстан китап нәшрияты. 2007.
13. Харисова Ч.М. Татар теле. Теория, күнегүләр, тестлар. – Казан: “Мәгариф”, 2006
14. “Татар теле. 5-11” интерактив дәреслеге (“Белем.ру” ЖЧЖ, 2009).
15. Мөстәкыйль эшләр өчен күнегүләр: http://gzalilova.narod.ru/tatar_tele_deftere/6kl.html
16. Эш кәгазе үрнәкләре: http://gzalilova.narod.ru/tatar_tele_deftere/e_k.html
17. Терминнар сүзлеге: http://gzalilova.narod.ru/tatar_tele_deftere/s.html
18. Анализ тәртибе: http://gzalilova.narod.ru/tatar_tele_deftere/a.html

Мәгълүмат чыганаclarы

<http://www.ed.gov.ru>

Белем бирү буенча федераль агентлык

<http://www.arkpro.ru> РФ мәгариф хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү

һәм профессиональ әзерләү академиясе

<http://www.lexed.ru> Федеральный центр образовательного законодательства

<http://www.rustest.ru> Федераль тест үткәрү үзәге

<http://www.tatedu.ru> ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы

<http://www.edu.kzn.ru> ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы Белем порталы

<http://www.mon.tatar.ru>

<http://www.shoolexpo.ru>

<http://.belem.ru>

<http://.tatar.ru> ТР рәсми серверы

<http://.Tat.Tatar-inform.ru> ТР мәгълүмат агентлыгы

<http://.intertat.ru> ТР электрон газетасы

<http://.xat.ru> Татар хат алышу хезмәте

<http://.suzlek.ru> on-line русчасүзлек

<http://.Kitapxane.at.ru> татартелендәгеәдәбиәсәрләркитапханәсе

<http://.Tatar.com.ru> татартелесүзлекләрһәмүзәйрәткечләр

<http://.Tatarca.boom.ru> татарчатекстлар

<http://.tataroved.ru>Татартарихы: төрки-татардөньясы

<http://.selet.ru> “Сәләт” яшьләр

<http://.Kitapxane.at.ru> татартелендәгеәдәбиәсәрләркитапханәсе

<http://.Tatarca.boom.ru> татарчатекстлар

Электронресурслар: “Бала” китапханәсе, “Татармультифильмнары”, мультимедиаукытупрограммалары; электронкитапханә; татарсайтлары (belem.ru, tatarile.org.com);

Эш программасының практик өлеше

Дата	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май
диктант									
сочинение									
изложение									

Календарь-тематик план

№	Сэг. саны	Дәреснең темасы	Укучылар эшчәнлегә	План	Фактик
1	1	5нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау. Авазлар һәм хәрефләр. Сузык авазлар һәм тартык авазлар. Сингармонизм законы.	Әңгәмә. Күнегүләр эшләү	3.09	
2	1	Сүзнең мәгънәле кисәкләре: тамыр, кушымча, нигез.	Күнегүләр эшләү. Дәреслек белән эш	5.09	
3	1	БСҮ. Кереш контроль эш “Кичке учак” (язылган). Диктант	Әңгәмә. Табигатьне сакларга кирәклеге искәртү	10.09	
4	1	Хаталар өстендә эш. Сүз төркемнәре турында гомуми төшенчә.	Күнегүләр эшләү.	12.09	
5	1	Исем турында төшенчә. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр.	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
6	1	БСҮ. Сочинение “Татарстан – минем туган жирем”(контроль)	Әңгәмә. Сочинение язу		
7	1	БСҮ. Хаталар өстендә эш. Исем ясагыч кушымчалар.	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
8	1	Исемнәрнең ясалыш төрләре	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
9	1	Тикшерү диктанты. Исем ясагыч кушымчалар. “Поши баласы”, диктантлар жыентыгы, 30 бит. Хәбибуллина, Мәжитова	Диктант язу		
10	1	БСҮ. Хаталар өстендә эш. Исемнәрнең берлек һәм күплек сан формалары	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү. Сүзлек диктанты язу. Хаталар өстендә эш.		
11-12	2	Исемнәрнең килеш белән төрләнеше.	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
13	1	Исемнәрнең тартым белән төрләнеше	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү. Тест		
14	1	Тартымлы исемнәрнең килеш белән төрләнеше.	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
15	1	Алынма исемнәрнең төрләнеш һәм әйтелеш үзенчәлегә	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
16	1	Исемнәрнең жөмлэдә кулланылышы.	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
17	1	Аңлатмалы диктант (Исемнәрнең жөмлэдәге роле), “Әни”, 5-11 сыйныфлар өчен язма эшләр, 53 бит.	Диктант язу		
18	1	Исемгә морфологик анализ ясау. БСҮ. Хаталар өстендә эш	Күнегүләр эшләү. Тест		
19	1	БСҮ. Картина буенча сочинение язу. (“Табигатьтә кыш”)	Әңгәмә. Сочинение язу		
20	1	Сыйфат турында гомуми төшенчә. Хаталар өстендә эш	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
21	1	Сыйфат һәм сыйфатланмыш Асыл һәм нисби сыйфатлар	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
22	1	Сыйфатларның ясалышы	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
23	1	Сыйфат дәрәжәләре	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
24	1	Сыйфатларның жөмлэдә кулланылышы	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		

25	1	Сыйфатларның исемләшүе.	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
26	1	Сыйфат сүз төркемен кабатлау. БСҮ. Туган ягым	Күнегүләр эшләү		
27	1	Сыйфат сүз төркеменә морфологик анализ. БСҮ. Кышкы каникулда	Күнегүләр эшләү. Морфологик анализ ясау		
28	1	БСҮ. Изложение (контроль), “Бәти”, (изложениеләр жыентыгы, 177 бит)	Изложение язу		
29	1	БСҮ. Хаталар өстендә эш. Сан турында төшенчә	Хаталар өстендә эш. Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
30	1	Диктант. (Саннарның дәрәҗәсе язылышы). “Туган җирдә яшәү - бәхет”, (контроль, язылган)	Диктант язу		
31	1	Саннарның ясалышы. Гарәп һәм рим цифрларының язылышы	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
32	1	БСҮ. Хаталар өстендә эш. Сан төркемчәләре. Микъдар саны.	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү. Хаталар өстендә эш.		
33	1	Тәртип саны	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү. Хикәя язу		
34	1	Бүлем саны	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү. Диктант язу		
35	1	Чама саны	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
36	1	БСҮ. Сочинение “Сабан туенда”	Сочинение язу		
37	1	Жыю саны	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү. Сүзлек диктанты язу.		
38	1	Саннарның жөмлөдә кулланылышы	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
39	1	Сан сүз төркеменә морфологик анализ ясау	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү. Морфологик анализ ясау		
40	1	БСҮ. Аңлатмалы диктант. (Сан төркемчәләре), “Туган ягым табигате” 5-11 сыйныфлар өчен язма эшләр, 77 бит.	Диктант язу		
1141	1	Хаталар өстендә эш. Рәвеш турында гомуми төшенчә	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү. Хаталар өстендә эш		
42	1	Рәвешләрнең ясалышы	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү. Диктант язу		
43	1	Рәвеш дәрәҗәләре	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		

44	1	Рәвеш төркемчәләре	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
45	1	Охшату-чагыштыру рәвешләре	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
46	1	БСҮ. Изложение. “Икмәктә - хикмәт”, изложениеләр жыентыгы, 28 бит.	Изложение язу		
47	1	Вакыт рәвешләре	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү. Мөстәкыйль эш		
48	1	Урын рәвешләре	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
49	1	Сәбәп-максат рәвешләре	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
50	1	Рәвешләрнең сөйләм төзүдәге роле.. Рәвешләрнең жөмлөдәге кулланылышы	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
51	1	Рәвешләргә морфологик анализ ясау. Хат язу	Морфологик анализ ясау. Күнегүләр эшләү.		
52	1	Аңлатмалы диктант. Рәвеш темасы буенча.”Язны чыпчыклар башлый”, Татар теленнән диктантлар һәм изложениеләр жыентыгы., 42 бит, 2005, Максимов, Трофимова	Диктант язу		
53	1	Алмашлык турында төшенчә	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
54	1	Алмашлыкларның ясалышы	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
55	1	БСҮ. Сочинение “Казан-тарихи шәһәр”.	Өңгәмә. Инша язу.		
56	1	Хаталар өстендә эш. Алмашлык төркемчәләре. Зат алмашлыклары һәм аларның килеш белән төрләнеше.	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
57	1	Тартым алмашлыклары һәм аларның килешләр белән төрләнеше	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
58	1	Күрсәтү алмашлыклары һәм аларның килешләр һәм тартым белән төрләнеше	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
59	1	БСҮ. Изложение. “Озату”, Татар теленнән диктантлар һәм изложениеләр жыентыгы., 2005, 102бит, Максимов, Трофимова	Изложение язу		
60	1	Сорау алмашлыкларының килеш белән төрләнеше	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
61	1	Билгеләү алмашлыклары һәм аларның килеш белән төрләнеше	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
62	1	Билгесезлек алмашлыклары	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		

			Диктант язу		
63	1	Юклык алмашлыклары	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү. Гариза язу		
64	1	Алмашлыкларның жөмлэдәге кулланылышы	Теманы өйрәнү. Күнегүләр эшләү.		
65	1	Алмашлыкларга морфологик анализ ясау.	Күнегүләр эшләү		
66	1	БСҮ. Изложение (контроль), “Мин тай көтәм”, Татар теленнән диктантлар һәм изложениеләр жыентыгы.,2005,112 бит, Максимов, Трофимова	Изложение язу		
67	1	Мөстәкыйль сүз төркемнәрен гомумиләштереп кабатлау.	Күнегүләр эшләү		
68	1	Еллык контроль диктант	Диктант язу		
69	1	БСҮ. Хаталар өстендә эш. Кабатлау	Күнегүләр эшләү		
70	1	БСҮ. Эш кәгазьләре. Гомумиләштереп кабатлау. Йомгаклау	Эш кәгазьләре язу. Күнегүләр эшләү		